

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚಹರೆಗಳು

ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಎಂಬುದು ಬಹು ಬಳಕೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ನಮ್ಮ ಮಾತು ಮತ್ತು ಬರೆವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಅಧಿಕಾರ, ಅಂತಸ್ತು-ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವಣ ಅಂತರವನ್ನು ಅಳಿಯುವಂತೆಯೇ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಾನದಂಡದಿಂದಲೂ ಅಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಎಂದರೇನು ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ತಡವರಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಎಂಬುದೊಂದು ಅಮೂರ್ತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೂ ವಿಶಾಲವಾದುದು, ಅದರ ಎಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಎಂಬ ಪದ ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನವಾದದ್ದೂ ಅಲ್ಲ; 'ಕಲ್ಚರ್' ಎಂಬ ಆಂಗ್ಲಪದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ, 'ಸಂಸ್ಕಾರ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಟಂಕಿಸಲಾದುದು. 'ಸಮ್ಯಕ್ ಕೃತಿ' ಎಂಬುದು 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಎಂಬುದರ ವಿಸ್ತೃತರೂಪ, ಹಾಗೆಂದರೆ 'ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ' ಎಂದರ್ಥ. ನಾವಾಡುವ ಮಾತು, ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಒಳ್ಳೆತನದಲ್ಲಿ ಪರಿವಹಿಸುವುದಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಾವು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆತನ ಕಡೆಗಿರುವ ತುಡಿತವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲಧಾತು.

ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ಆರ್ನಾಲ್ಡ್ ಎಂಬ ಆಂಗ್ಲ ಚಿಂತಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು 'The pursuit of perfection' (ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಅನುಸಂಧಾನ) ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದೊಂದು ಸ್ಥೂಲ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ. ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ದೇಶ ಕಾಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬದಲಾಗಬಹುದು. ಭಾರತೀಯ ಮನಸ್ಸು ಲೌಕಿಕ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗಿಂತಲೂ ಅಲೌಕಿಕ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಕಡೆಗೇ ಒಲವು ತೋರಿಸಿದೆ, ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬುದು ಭಾರತೀಯರ ನಿಲವು. ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಗಳನ್ನು ಶುಚಿಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಓರೆಕೋರೆಗಳನ್ನೂ, ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನೂ

ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ನಡೆ ನುಡಿಗಳಿಂದ ಇತರರಿಗೆ ನೋವಾಗದಂತೆ ಜಾಗರೂಕನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. 'ಆತ್ಮನಃ ಪ್ರತಿಕೂಲಾನಿ ಪರೇಷಾಂ ನ ಸಮಾಚರೇತ್' (ತನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಲ್ಲದ್ದನ್ನು ತಾನು ಇತರರಿಗೂ ಮಾಡಕೂಡದು) ಎಂಬ ಎಚ್ಚರ ಆತನಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆತನ ನಡೆ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮಾಧುರ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾಂತಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಲೌಕಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಳಿಸುವ ವಿದ್ಯೆ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಅಧಿಕಾರ-ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಲೌಕಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಾಧನಗಳು; ನಾವು ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಬಾಳಲು ಸಹಕರಿಸುವಂಥವು. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಅವುಗಳಿಂದಾಗಿಯೇ ನಾವು ಸುಸಂಸ್ಕೃತರನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆವು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬುದು ಆತ್ಮವ್ಯವಸಾಯದ ಮೂಲಕ ಫಲಿಸುವಂಥದು, ('ಕಲ್ಚರ್' ಎಂಬ ಪದ ವ್ಯವಸಾಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ಪದವೂ ಹೌದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು). ಆತ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೂಲಕವೇ ಮನುಷ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯತ್ತ ಪಯಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು 'ಬೆದೆಯರಿತು ಹದಮಾಡು ಹೃದಯದೀ ಹೊಲವನ್ನು...' ಎಂದು 'ಎದೆಯ ಒಕ್ಕಲಿಗ' ನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರುವುದು.

ಬಹಳಷ್ಟು ಬಾರಿ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಗರಿಕತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಾಹ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು; ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಂತರಂಗದ ಸ್ವತ್ತು. ಹಣ್ಣು ಹೂವುಗಳಿಗೆ ಆಕಾರ ಬಣ್ಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿರುವಂತೆಯೇ ಅವುಗಳದ್ದೇ ಆದ ರುಚಿ, ಪರಿಮಳಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆಯಲ್ಲವೇ? ಆಕಾರ, ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣುಗಳ ಮೂಲಕ ನೋಡಬಹುದು. ಅವು ಹಣ್ಣು ಹೂವುಗಳ ಬಾಹ್ಯಾಕರ್ಷಣೆಯ ಪರಿಕರಗಳು, ನಾಗರಿಕತೆಯೂ ಹಾಗೆಯೇ, ಆದರೆ ಹಣ್ಣು ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ರುಚಿ ಪರಿಮಳಗಳು ಸುಲಭ ಗ್ರಾಹ್ಯವಲ್ಲ. ಅವು ಅವುಗಳ ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು, ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಾಹ್ಯ ಮುಖಿಯಲ್ಲ; ಆತನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಆತನ ನಡೆ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವಂಥವು.

■ ವೈನತೇಯ

- ★ ಹರನೆಂಬುದು ಸತ್ಯ; ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ಹರನು, ಎರಡಿಲ್ಲ. -ರಾಘವಾಂಕ
- ★ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ; ಆದರೆ ಸಾಲ ಸಿಗುವುದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆಯಬೇಡ. -ಜರ್ಮನ್ ಗಾಡ
- ★ ಸಮೀಪದ ಬಂಧುಗಳೆಂಬ ಏಕೈಕ ಕಾರಣದಿಂದ ವಿರೋಧಿಗಳ ಸ್ನೇಹವನ್ನೆಂದಿಗೂ ಮಾಡಬೇಡ. -ಪಂಚತಂತ್ರ
- ★ ಒಂದು ಕ್ಷಣದ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನೀವು ಪಾರಾದರೆ, ನಾಲ್ಕು ದಿನದ ದುಃಖದಿಂದ ಪಾರಾದಿರಿ ಎನ್ನಬಹುದು. -ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ
- ★ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನೀನು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಜಾಣತನ; ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ನಿನಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಮೂರ್ಖತನ. -ಪದ್ಮಪ್ರಿಯ

- ## ಮಾತೆ ಮತ್ತು
- ★ ಪ್ರಣಯ ಪ್ರಸಂಗ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಗಂಡಿನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವಂಥಾದ್ದು ಕರುಣೆ! -ಬರ್ಮನ್
  - ★ ಸತ್ಯವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನೂ ಎದುರಿಸಿ ಹೋರಾಡಬೇಕು. -ರಾಜನಡೆ
  - ★ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಿವೇಕದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠ. -ಬ್ರೂಸ್
  - ★ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ತಾನು ಓರ್ವ ಜ್ಞಾನಿಯಂತಲೇ ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ; ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಂದಿ ಮೂರ್ಖರಿರುವುದು. -ಹಂಗೇರಿ ಗಾಡೆ
  - ★ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಮಾರ್ಗ ಕಾಣದಂತೆಯೇ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. -ರಸಲ್ ಗ್ರೀನ್

- ★ ಕಾಲವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಲೀ; ಕಾಲವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡದಿರುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವಾಗಲೀ -ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. -ಹೆನ್ರಿ ಫೋರ್ಡ್
- ★ ವಿರೋಧ ಎಲ್ಲ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿ ಜಯವೆಂಬುದೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. -ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಶಾ
- ★ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಂಟಾಗುವುದು ಬದುಕನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವುದರಿಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಬದುಕನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಜಾಣರ ಲಕ್ಷಣ. -ಅನಾಮಿಕ
- ★ ಅದೃಷ್ಟವೆನ್ನುವುದು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತದೆ. -ಆಲಿವರ್ ಗೋಲ್ಡ್‌ಸ್ಮಿತ್
- ★ ಜನ ತಮಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನಷ್ಟೇ ಚರ್ಚಿಸ ತೊಡಗಿದರೆ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸುತ್ತದೆ. -ಜಾರ್ಜ್ ಬರ್ನಾರ್ಡ್‌ಷಾ